

man ikke være bange for at give Folk Lov til at gøre, hvad de ville, og prøve Fæste, i Fald de have Lyst.

Det var de to Hovedindvendinger fra det ærede 9de kongevalgte Medlem, at han ikke vilde have, at Kommunerne skulde have med Sagen at gøre, og at han var en Modstander af Fæste. Den tredje Indvending var den, at der ikke gennem §§ 2 og 8 skulde være slaaet tilstrækkelig Bom for Muligheden for privat Spekulation. Jeg tror ikke, det ærede Medlem og jeg ville komme i Strid om, at vi skulde se at gøre, hvad vi kunne, for at udelukke den private Spekulation. Jeg er meget interesseret deri, og hvis det ærede Medlem kan finde paa noget bedre, der ikke hindrer, at Loven anvendes efter sit Formaal, skal jeg være meget villig til at følge ham. I hvert Fald er det noget, vi kunne forhandle om. Det ærede Medlem sagde, at intet i Loven hindrer, at en Mand, der har en større Gaard at sælge, kan faa en Forening stillet paa Benene, hvori han faar nogle andre til at figurere som Medlemmer, og til hvilken han derefter sælger sin Ejendom med Fordel. For det første vil jeg nu sige, at den Slags Transaktioner skulde gøres med nogen Behændighed, hvis virkelig Sogne- eller Vurderingsraadet skal holdes helt uvidende derom. Og dernæst maa det jo, for at han kan have Fordel deraf, være en Betingelse, at han faar Ejendommen solgt til en høj Pris, men med Hensyn til Prisen, der skal betales, er det en netop udtrykkelig Forudsætning i Loven, at den skal opgives til Finansministeriet, som skal paase, at det virkelig er billigt Køb. I saa Henseende har man jo adskillige Støttestrukturer. Man har for det første Vurderingen til Ejendomsskyld, og hvis denne er nogle Aar gammel, kan Erklæring indhentes fra Stedets Vurderingsraad. Altsaa helt let er det nu ikke. Maa jeg gøre opmærksom paa, at dette høje Ting ikke altid har passet saa nøje paa, at det, man kalder Statsgave eller Statsunderstøttelse, ikke kan bruges i privat Spekulationsøjemed. Jeg minder om Loven af 1904 om Laan til Opførelse af Arbejderboliger i Byerne. Det er en meget summarisk Lov, der i Virkeligheden kun bestaar af een Paragraf, hvori der ikke staar noget om, at det skal paases, at Grunden til disse Boliger er købt for en billig Pris. Der er ikke noget, der hindrer en Mand, som ejer en fast Ejendom i eller i Nærheden af en Købstad, i at faa dannet en Forening og til den overdrage sin Grund til en meget

høj Pris, saa at han har en god Avance derpaa. Hvis noget saadant skal hindres, er det Administrationens Sag, og denne har ikke engang i Loven Støttestrukturer for sin Optræden. Her er den derimod ganske anderledes stillet. Her skal der foreligge en Forening med det udelukkende Formaal at udstykke større Ejendomme til mindre Brug. Den skal derhos have Vedtægter, der i Forvejen ere godkendte af Finansministeren, og naar den køber Jord, skal Prisen derfor ogsaa godkendes, og det skal undersøges, om der virkelig er købt til billig Pris. Her er der altsaa ganske anderledes Garantier mod den private Spekulation end i Loven om Laan til Opførelse af Arbejderboliger. Hertil kommer saa endda yderligere Bestemmelsen om, at de, der stikke Penge i disse Foretagender, ikke maa faa mere end højst 5 pCt. Imidlertid dette sidste tror jeg let, vi enes om; vi kunne i alt Fald med Letthed forhandle om det. Jeg har nu tilladt mig nogle Bemærkninger til det Foredrag, som det ærede 9de kongevalgte Medlem holdt. I Hovedsagen sluttede det ærede Medlem sig vel til Loven og ønskede den fremmet. Jeg takker for den Støtte, som i saa Henseende blev tilsagt af det ærede Medlem.

Ogsaa det ærede 10de kongevalgte Medlem (Estrup) holdt et interessant Foredrag. Den største Del af det ærede Medlems Betragtninger sluttede sig til, hvad det ærede 9de kongevalgte Medlem havde sagt, og dem har jeg derfor imødegaaet under min Omtale af det ærede 9de kongevalgte Medlems Udtalelser. Der var dog enkelte Ting, som det ærede 10de kongevalgte Medlem omtalte, og som ikke stode i Forbindelse med disse, men tværtimod i en vis Modsætning dertil. Medens det ærede 9de kongevalgte Medlem saaledes var enig med mig i, at det var sundt og naturligt at drage Omsorg for, at Landet kunde beholde Landboerne, og at den naturlige Tilvækst ude paa Landet ogsaa kunde blive der, troede det ærede 10de kongevalgte Medlem aldeles ikke paa, at det kunde lade sig gøre og nævnedes i den Forbindelse England, hvor Udviklingen i rivende Fart er gaaet saaledes, at Befolkningen har samlet sig i Byerne, medens Landet ikke er videre talrigt befolket. Det hænger sikkert sammen med, at man ikke i England har noget af den Lovgivning, der her hjemme har bevaret en Middelstand paa Landet, hvad vi dog med Rette ere glade ved. Man har heller ikke i England i de senere Aar gjort noget for at skabe en